

Eucalyptus op het menu

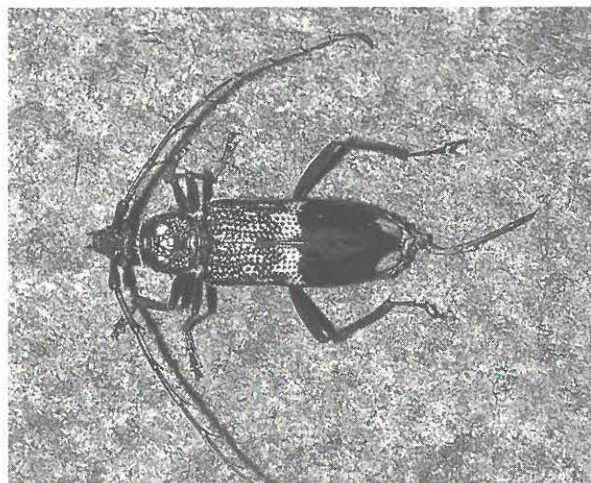
Toen hartje winter de open haard werd aangemaakt, zag de heer des huizes ze letterlijk vliegen: wonderlijke, bruin/geel gekleurde insecten die tussen de houtblokken tevoorschijn kwamen.

De houtblokken waren afkomstig uit de Rotterdamse havenbuurt, waar ze al geruime tijd in een loods opgeslagen waren geweest voordat ze als openhaardhout werden gebruikt. De huiseigenaar, gealarmeerd door de onverwacht grote hoeveelheid insecten midden in de winter in zijn huis, nam contact op met de Rotterdamse ROTEB-ontsmettingsdienst. Deze zond enkele exemplaren naar KAD Wageningen voor determinatie waar, na ruggespraak met de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen

(afdeling Entomologie), een verrassende ontdekking werd gedaan.

WIE VER REIST...

Het bruin/gele insect bleek een reis van meer dan 20.000 km achter de rug te hebben. Het ging hier namelijk om een bijzondere boktorsoort, in het Duits de Eucalyptusbockkäfer genoemd. Vrij vertaald: de Eucalyptusboktor (*Phoracantha semipunctata* F.). De boktorren kwamen uit Australië en waren meegereisd op een vrachtschip in het stuwhout dat diende om koperen rollen op hun plaats te houden tijdens de lange overtocht.

VERBODEN TOEGANG

Deze van oorsprong Australische boktorsoort heeft zich over verschillende delen van de wereld verspreid en komt inmiddels voor in bijna alle landen waar Eucalyptusbomen geïmporteerd zijn. Deze soort staat vermeld op de 'zwarte' Quarantainelijst van de European Plant Protection Organisation (EPPO). Deze lijst bevat een opsomming van dieren die in o.a. ons land ongewenst zijn, omdat zij zorgen voor faunavervalsing en een gevaar vormen voor de natuurlijke beplanting op onze bodem (denk aan infecties en virussen). Via Israël (in 1945), Egypte, Tunesië, Algerije, Sardinië en Sicilië zijn de Eucalyptusboktorren in 1976 voor het eerst op ons continent gesignaleerd in Italië en daarna in andere Europese landen rond de Middellandse Zee.

BIOLOGIE

Volwassen Eucalyptusboktorren zijn ca. 22 tot 28 mm lang. Ze zijn bruin van kleur. Net boven de helft van de dekschilden is een geelachtige band te zien. Aan de top van het dekschild zitten een gele vlek en een doorn of stekel. De antennen van het vrouwtje zijn even lang als het lichaam, die van het mannetje zijn nog langer en ook dikker met stekels aan de derde t/m de achtste segmenten. De vrouwelijke Eucalyptusboktorren vreten aan de bloemen van de Eucalyptus en andere planten. Nadat de vrouwtjes uit de pop zijn gekropen en bevrucht zijn, worden de eerste eieren ca. 3 tot

5 dagen later afgezet. Dat gebeurt in groepjes van 3 tot 30 exemplaren onder de (losse) bast van bomen die geveld zijn, ziekelijk zijn of door vochtgebrek geplaagd worden. In de zomer leven de vrouwtjes ca. 40 dagen; in de winter houden ze het langer uit en leven ze zo'n 180 dagen. Gedurende deze periodes kunnen de vrouwtjes ca. 300 eieren afzetten. Dit doen ze 's nachts.

HOUT WORDT DOORBOORD

Na een kleine 2 weken komen de eitjes uit. De larven halen hun voedsel uit het deel tussen de binnenbast en de groeifase van het hout, het zogenaamde cambium. Dat is het gedeelte tussen de schors en het spinhout in. Naarmate de larven groter worden, worden de gangen die zij door de boom knagen, alsmaar wijder. Zelfs tot driemaal zo breed als hun kop. Eén larve is in staat om een gang te knagen van 1 meter lengte! Om zich te ontwikkelen heeft de larve een minimum-temperatuur nodig van 11,5 °C. Eenmaal volgroeid, verpopt de larve zich, waarna het volwassen exemplaar zich een uitweg naar buiten knaagt: de uitvliegopening.

Naschrift van de redactie

Om faunavervalsing te voorkomen, verdient het overweging om stuw- en verpakkingshout, afkomstig uit andere werelddelen, op de Quarantainelijst te plaatsen. Dat maakt het mogelijk om het af te voeren naar een vuilverbrandingsoven.

